

Fredrikstad kommune
Postboks 1405
1602 FREDRIKSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anette Strømme, 22003654

Tilbakemelding på egenkontrollrapportering for avløpssektoren for rapporteringsåret 2021 - Fredrikstad kommune

Fredrikstad kommune har store overløpsutslipp på avløpsnett. Kommunen må få ned overløpsutslippene.

Vi følger opp kommunen i forbindelse med oppfølging av forpliktende tiltaksplan for ny renseløsning og tar egenkontrollrapporten til etterretning.

Rapporteringsskjema for 2022 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2023.

Vi viser til egenkontrollrapportene og årsrapport for Fredrikstad kommune sitt avløpsnett, Øra renseanlegg og Øra slambehandlingsanlegg.

Avløpsnett tilknyttet Øra renseanlegg

Det er rapportert at det er 82 065 innbyggere fra Fredrikstad kommune og 4 696 innbyggere fra Hvaler kommune tilknyttet Øra renseanlegg. Det gir en total på 86 761 innbyggere tilknyttet Øra renseanlegg. Dette er en nedgang på -1 % siden sist rapporteringsår. Det er 3 306 fritidsboliger fra Fredrikstad kommune og 3 208 fritidsboliger fra Hvaler kommune tilknyttet Øra renseanlegg. Det gir en total på 6 514 fritidsboliger tilknyttet. Dette er en nedgang på -25 % siden sist rapporteringsår, da det til sammen var rapportert om 8 706 fritidsboliger. Vi kan ikke se at denne nedgangen er begrunnet i rapporteringen.

Dere har i Altinn rapportert at det er 167 installerte nødoverløp og 160 installerte regnvannsoverløp på Fredrikstad kommune sitt ledningsnett tilknyttet Øra renseanlegg. Dere har i utvidet rapportering beregnet at overløpsutslipp på avløpsnett i 2021 utgjorde et utslipp av 5 162 725 m³ urensset avløpsvann. Dere har beregnet et samlet utslipp av 1 534 kg fosfor fra overløpsutslipp på avløpsnett. Mengden vann som er rapportert i overløp har en betydelig økning i forhold til mengder rapportert i 2020, som da var 542 823 m³. Fosformengdene rapportert siden sist rapporteringsår har doblet seg, da dere rapporterte om utslipp av 717 kg fosfor i 2020. Vi merker oss at dere har benyttet en lavere fosforkonsentrasjon per liter vann i overløp i deres beregninger for 2021 enn i beregningene for 2020.

Dere har beregnet et samlet utslipp på 28 455 m³ avløpsvann og 30 kg fosfor fra overløp til Slevikbekken fra ledningsnett i 2021. Slevikbekken (vannforekomst ID 002-1491-R) er i svært dårlig økologisk tilstand (vann-nett 17.03.2022) blant annet på grunn av fosforforhold i bekken. Rapporteringen viser en kraftig økning både i fosforutslipp (300 %) og vannmengder (383 %) siden sist rapporteringsår.

Dere har beregnet at Seutelva får tilført 315 430 m³ avløpsvann og 107 kg fosfor fra overløp i 2021. Seutelva (vannforekomst ID 002-4855-R) er i dårlig økologisk tilstand (vann-nett 17.03.2022) på grunn av påvekstalg. Rapporteringen viser en firedobling på fosforutslipp til Seutelva med 395 % siden sist rapporteringsår, og en kraftig økning på 1 743 % når det gjelder vannmengder.

Kommunen oppgir at de store endringene mellom rapporteringen fra 2020 og i 2021 vedrørende vannmengder og fosforutslipp i overløp på ledningsnett kommer av at kommunen for 2021 rapporteringen har benyttet en overløpsmodell som COWI laget for noen år tilbake. Og at overløpstallene derfor ikke kan sammenlignes med tidligere år.

Fredrikstad kommune oppgir at fremmedvann er et stort problem og at kommunen gjennomfører tiltak som fremmedvannsøk på avløpsnett. Separatsystem lagt mellom 1970-2000 er ikke fullstendig separert. Enkelte private stikkledninger fører overvann inn til det kommunale avløpsnett. Grunnvann lekker enkelte steder inn i avløpsnett. Avløpsnett har også ca. 25 % fellessystem. Kommunen skal starte med modellering av avløpsnett i 2022.

Kommunen oppgir at de har som mål å fornye 8 km avløpsnett i hele kommunen per år. I 2021 har kommunen fornyet 6,57 km. Det er lagt opp til en høyere utskiftingstakt i 2022.

Vi forutsetter at kommunen fortsetter sitt arbeid med å redusere sine overløp på avløpsnett.

Avløpsnett tilknyttet Alvim renseanlegg

Dere har rapportert at det er 1 117 innbyggere i Fredrikstad kommune som er tilknyttet avløpsnett som fører til Alvim renseanlegg. Fredrikstad kommune har rapportert at Nordre Borge avløpsnett (avløpsnett til Alvim avløpsanlegg) har 8 installerte regnvannsoverløp og 2 installerte nødoverløp. Dere har beregnet et samlet utslipp på 30 750 m³ avløpsvann og 3 kg fosfor fra overløp på avløpsnett tilknyttet Alvim renseanlegg i 2021.

Dere har beregnet utslipp av 10 173 m³ og 2 kg fosfor til Gretnesbekken fra ledningsnett i 2021. Gretnesbekken (vannforekomst ID 002-3563-R) er i svært dårlig økologisk tilstand (vann-nett 17.03.2022) blant annet på grunn av fosforforhold i bekken.

Øra renseanlegg

Det er for 2021 rapportert at Øra renseanlegg har mottatt og behandlet 11 307 536 m³ avløpsvann og at 317 168 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 2,73 % av alt vann inn til renseanlegget. Mengde avløpsvann i overløp er mindre enn rapportert for 2020 (5,75 %).

Dere har oppgitt at dimensjonerende kapasitet for Øra renseanlegg er 120 000 pe BOF₅. Dere har rapportert at tilført mengde i maksuke i 2021 var 133 354 pe BOF₅. Dette overstiger renseanleggets dimensjonerende kapasitet. Etter vår utregning, når vi ser på enkeltprøve med størst tilførsel av BOF₅ (27.10.2021) stemmer dette.

Øra renseanlegg klarte rensekravet for fosfor på 90 % i 2021.

Anlegget har ikke sekundærrensekrav. Øra renseanlegg skulle vært oppgradert med sekundærrensing fra 01.01.2020, men Fredrikstad kommune har fått utsatt frist til 01.02.2026.

Antall innbyggere og fritidsboliger som er tilknyttet til Øra renseanlegg som FREVAR KF oppgir i rapporteringen for 2021, samsvarer ikke med antallet som til sammen er rapportert fra Fredrikstad og Hvaler kommune som er tilknyttet de to kommunene sitt ledningsnett som går til Øra renseanlegg. Dette må forbedres ved neste års rapportering.

Øra slambehandling

Anleggets kapasitet er 10 500 tonn TS per år. Dere har rapportert at anlegget i 2021 har mottatt til sammen 7 586,4 tonn TS på avløpsslam, matavfall og ferdig substrat. Av dette var 3 646 tonn TS avløpsslam. Totalt ble 3 384 tonn TS disponert til jordbruksarealer, resten var massetap grunnet utnyttelse av biogass eller faking, og 2 589 tonn TS ble lagt på lager. Analyser på avløpsslam ligger under grenseverdien for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II) for 3 278 tonn TS. Det rapporteres om at 298 tonn TS er i kvalitetsklasse III. Kvalitetsklasse III kan benyttes på grøntarealer der det ikke dyrkes mat, eller som toppdekke på avfallsfyllinger.

Statsforvalteren minner om at behandling av avløpsslam er å anse som avfallsbehandling. Dette medfører at dersom et slambehandlingsanlegg har kapasitet til å behandle over 75 tonn *våtvekt/døgn*, er aktiviteten omfattet av Industriutslippsdirektivet og BREF Waste Treatment (WT), jf. forurensningsforskriften kapittel 36, vedlegg 1 punkt 5.3 b). Slambehandlingsanlegg som er omfattet av BREF WT må forholde seg til de forpliktende utslippsnivåene (BAT-AEL) for utslipp (både direkte og indirekte) til vann, samt utslipp til luft. BREF WT ligger her:

<https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/waste-treatment-0>

Konklusjon

Rapporteringen viser at Fredrikstad kommune har store overløpsutslipp på avløpsnettet i rapporteringsåret. Flere av overløpsutslippene er til sårbare resipienter som er i svært dårlig tilstand. Dette ble også påpekt i vår tilbakemelding i fjor. Kommunen må redusere mengden urensset avløpsvann som slippes ut via overløp.

Oversikt over tilknyttede abonnenter til Øra renseanlegg må forbedres.

Fredrikstad kommune har sendt Statsforvalteren en forpliktende plan for innføring av sekundærrensing, som vi følger opp. Vi tar med dette egenkontrollrapporten til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Veileder for egenkontrollrapportering for bioavfall og slam er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/bioavfall-slam-rapportering/>

Rapporteringskjema for 2022 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2023. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering finnes i vårt skjemabibliotek:

<https://www.statsforvalteren.no/oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/>

Egenrapportens data om årlige utslipp for avløpsanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2022. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsannlegg/?SectorID=100>

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Anette Strømme
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Fredrikstad kommune v/Ole Petter
Skallebakke
FREVAR KF v/Elin Rustad
FREVAR KF